

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szardán, Július' 25-adikán, 1828

Portugallia — Nagybritannia — Belgaország — A' Hartzmezejéről — Oláhország
A' Porta' Manifestuma' végezete — Törökország — Hirdetések

Portugallia

Lissabon, jún. 17. — A' D. Miguel' országlószéke, rebeg; de ezt, nem a' Quotidienne mondja. Az oportói (portói) támodás, melynek elnyomását reménylették, naponként fontosabbodik. — A' politia' minden törekedése' ellenére, hogy a' valóságot, a' városon kívül történő dolgokra-nézve, töllünk eltitkolja, mi, jól tudjuk, hogy a' Konstituziósook' seregének az elő-örje (előrje, avantgarde) már, tsak 20 óránnyira van a' fővárostól, és a' D. Mig. katonáinak mints módjok benne, hogy azoknak ellent-álljanak, Lissabonba-érkezésékkor. Tsaknem minden Cortes-Követ megérkezett már; és kétségekívül Királynak teszik D. Miguel, ha a' konstituzióhadsereg meg nem gátolja. Azt akarják, hogy megtétele után, nyomon meg is koronázzák. Don Mig. keservesen panaszkodik, hogy az Anglusok' ortzátlanságának semmi zabolát nem vethet a' szájába. Most harmadnapja, össze-gyültek Lamb Úrnál az idegen Diplomatikusok, tanátskozás-végett: melynek következésében, Lamb Úr egy angl. hadi-hajót küldött hivatali írással Oportóba.

Jún. 18. — Ugyan-tsak az a' Journal mondja ezt is: "Tegnap' nyilatkoztatták-ki az Igazgató Printz által egybe hívattatott Cortes, hogy D. Pedro a' fejedelmi-székhöz tartott jussát elvesztette, és D. Miguel VI-odik Joao' következőjének megesmérték. A' Kereskedő Jun-

ta' Titoknokja azt kívánta, hogy mivel' ezen Cortesvégzés által a' természeti örököség-rendből kiléptek, a' D. Miguel' közvetlen Következőjéről világos határozást kell tenni, azon esetre, ha ő meghalna, a' nélkül hogy Maradékot hagyana. Ezen javallatnál-fogva, a' beirai Printzasszonyt, Donna Maria Therésiat, VI-odik Joao' első szülött leányát nevezték-ki praesumtiva (feltételes) Koronaörökösnek. Ezen Printzasszonynak, ki, mint özvegye D. Pedro spanyol Infánsnak, Madridban lakik, van egy fja, D. Sebastian Gabriel Inf. A' Cortesnek ezen végzését, mint már láttuk, most még titokban kellene tartani. A' Ministerek azt végezték, hogy a' spanyol Királyt megkérjék, engedje-meg, hogy Beira Printzasszony, ki, mint spanyol Printz' özvegye nem mehet-el Spanyolországból a' Király' engedelmé nélkül, mennjen vissza Portugalba, mivel' a' maga' minémiségében, mint közvetlen következő Koronaörökös, mostantól-fogva nem lakhatik többé kívül Portugallián. — Pamplo-na Generált, ki 2 hét-öltá egy mezei háznál bújdoklott, elfogták, és azon tömlözbe zárták, melyben Mello-Breyner Úr (ki egy-időben Követ volt Frantziaországban) megholt, — a' mint gyanítják, erőszakkal. Almeida Urat is nyomozzák, ki a' Charta' kibirdetésekor külső Minister volt. De ez egy gőzhajón elillantott, Londonba.

Nagybritannia

Jún. 16-odikán reggel indúlt-el Falmouthból Portóba, Belfast gőzhajó, melyen ezek voltak: Palmella Marquis, Villafior, Taipa, Sampanyo Grófok, Saldanha e Daun, Stubbs Generálok, Acevedo Marsal, Carlos de Saldanha, Candido José Xavier, Rodr. Pinto Pizarro, P. D'Almeida, T. P. Saaverda, 's más portugallus Tisztek és Urak. Jún. 18-odikán érkeztek Falmouthba, mint szökevények, Lissabonból: Ascaya Visconde, Valença Marquis, Villareal, Ficallo, da Cunha, J. A. Vanzeller Grófok, Mello és Souza Generálok, 's mások.

A' Globe and Traveller, jún. 25-ödikén, ezt mondja: "A' Cityben nagyon tünődnek a' Belfast gőzhajón, mely mostanában Palmella Marquis-val 's más Portugallusokkal Falmouthból elútazott. Ezen hajón 60 ezer font sterling is volt. Az a' sebesség, mellyel ez a' gőzhajó a' portugallus hajók felett és mellett elmozdít, bátorságba teszi azt, az-élvétel ellen, a' téres tergeren; de ha Oportóba be akar menni, könnyen a' bekerítő hajó-osztály' prédájává lehet az, mivel' az ángl. hadi hajók, ha egyszer valami kikötő bekerített állapotba van téve, se jószágot, be személyt nem vesznek védelmek alá.

Az alsó Ház' jún. 17-edikei ülésében, Sir James Mackintosh, a' Calcuttai lakosok között azoknak, kik a' Státus' és keletindiai Kompania' szolgálatjában nintsenek, ezen justól-megfosztatások ellen egy instántiájokat akarván a' Kamarának ajánlani, a' stempel-taxa ellen, mely oda ezelőtt 14 hónappal vitet-t-be, elő-adja röviden azon ángl. Irodalom' esméretre méltó statistikája' egy részetskéjét, mely az, hogy Calcutta, az egész ángl. birodalomban második legnépesebb város, és egy olyan birodalom' fővárosa, melynek a' népes-

sége szinte 80 millió lélekből áll. Mire nem mehetett, mintegy 200 esztendő alatt, egy Kereskedő Társaság, mely egy birodalomnak tsak egy kis részetskéjét tette!

London, jún. 28. — A' Courier azt mondja, hogy ma, a' Cityben az a' hír futott-el, Lamb urat vissza hitták volna Lissabonból, hogy ne legyen nézője a' D. Miguel' koronázásának. Mondottuk már másszor, hogy Lamb Úr tsak addig marad ott, míg D. Mig. a' Királytitulust magára nem veszi. — 'S osztán, mond tovább a' Courier, ha Királyá teszik vagy nem teszik ezek a' törvénytelen Cortes D. Miguelt?

- - - - -
 - - - - -
 - - - - -
 - - - - -

Az ángl. Híradók azt mondják, hogy az ocannai nagy Konventio ápr. 9-edikén kezdette-el ülését. Minden tudósítások szerint Columbiából, úgy a' Konventio a' frigyes-systema ellen fogja meghatározni magát, és egy kellőközépi (centralis) országlovszékét állít-fel, melynek a' végire Bolíviát állítja; ki a' szerint, 1831-ig, határtalan hatalommal fogna bírni.

Belgaország

A' királyi múlató kastéljból, Loo-ból, azt írják, hogy ott, jún. 25-ödikén esett-meg a' házassági kéz-fogás, Ö-kir. Magassága svédi Gustáv Printz (a' volt Király' fija) és Ö-kir. Magassága Mariane belgaországi Printzaszszony között.

A' Hartzmezejéről

Karaszu-i tábor, jún. 24. — A' Tsászar itt marad addig, míg a' seregek egy helyre-gyűlésének vége nem lessz. — Braila várát elfoglaltuk. A' feltételes alku szerint, nekünk hagyta az elbotsátott török várvéd, minden ágyúját és min-

den más', a' mi a' török országlószéké volt. A' várvéde Silistriába kísérik. — Matsinban 87 ágyút kaptunk, sok puska-port, gojóbist és fegyvert, búzát, ár-pát és 4 zászlót 's az egész török hajó-osztályt, mely a' jún. 9-edikei ütközetben kiszabadulhatott. Most tanultuk-ki, hogy azon ütközetben Achmed-Bei, a' hajó-osztály' vezére megholt, a' mint egy hajón a' brailai várba futott volna. — A' Kustendse' külsát ma küldötte a' Tsászárhoz Rüdiger Gen. Helytartó. A' Wellington Hzg. hadi Marsal' reg. ment-először be ebbe a' várba, délutáni 2 óraker. A' várvéd Paravadiba kéredzett, és kísértetett. Kustendse-ben 36 ágyút találtunk, 26 kereskedő-hajó-osztálynak (convoi), mely eleséggel Odessából jön, megengedtük az ide-jövetelt. Ezen ki-kötő' bírása igen nagy fontosságu a' had-sereg' későbbi élelem-gyűjtésére-nézve. Két órával a' Kustendsei capitulatio' hal-lására, megérkezett a' Tsászárhoz Hir-sova' megvétele is. Ez, Madatoff Hzg. Gen. - Helytartónak adta-meg magát. — Várvéde 1200 rendes katonaságból állott. Hirsovában 14 zászlót, 92 ágyút, 6 mő-sár-ágyút, 50 ezer gojóbist, 5500 pud. (mintegy 1500 mása) puska-port, és sok ár-pát 's gabonát kaptunk.

Oláhország

A' bukuresti szélvész, még szörnyűbb volt, a' Beob. tudósítása szerint, mint az E. Híradó elő-adta volt. Minden elő-fa gyökerestől kiszakadt, egy ablaküveg se maradt épen: a' kárt, mely 1 óra a-latt esett, 3 millió piasterre teszik.

Bukurest, júl. 12. — (Levél) Eb-ben a' városban minden templomot, ből-tot, Kávéházat, vendég fogadót, tsap-széket 'sat. bezártak. Az oláh Diván el-oszlott, Gyűlést nem tartanak, de még magánosok' házánál sem szabad sok em-bernek össze-ülni. Már ekkorig 18 falu-

ban', például: Stincesti, Movila, Goyesti (város), Blatesti, Katuni-Jovantze, Wa-karesti-otreptini, Fumatz, — terjedt-el a' valóságos pestis, és a' muszka tábor-ba is belé kapott. Minden faluban muszka Orvosok vannak rendelve a' legszorossabb vigyázatra. A' muszka seregben is gyakori mustrát tartanak, a' szoros diéta' és tisztaság' fenn-tartására-nézve. — Minden Kereskedő rebeg, már régolta, va-gyonára-nézve; alig hiszik hogy elég bi-zodalomban volnának; mindjaján az angl. Konzul' védelme alá vonták magokat. — Hogy az erdélyi marhákat kiadnák, ne-hezen lehet reményleni: mert egy itt megfordult szebeni Kereskedő azt pa-naszolta nekem, hogy egy Kompániának számos marhája legelvén itt, ezek köz-zül mostanság el akartak egy falkát haj-tani, de nem engedték. A' Commandók' elébe került a' dolog; de, utóbb is a' lett a' határozás, hogy a' jósszágot meg-betsültették, és az arát ki akarták a' Muszka' fizetni; de a' marha-birtoko-sok' Biztossai, nem vették-fel a' pénzt. Ha ez így marad; jól jár a' két Magyar-haza' marhás népe; de a' szegény em-ber tsak a' fuszujka mellett marad: ha több nem, fél millió arany benn marad az idén a' két Magyarházában.

A' Porta' Manifestuma

(végezete) Nyomon azután, által-a-dott a' muszka Követhelytartó, udvara' parantsolatljára, egy hivatali Jegyzést, melyben azt kívánta, hogy a' határszé-lekhez Meghatalmasítottakat küldenének, hogy ott, a' bukuresti Kötésnél-fogva, alkudozásokhoz kezdenének. Meggyőző-d-vén arról, hogy ezen telyes-hatalmunak küldtetésében egyéb végtárgy nem fe-kűne, a' Stroganoff Báróval tartott érteke-zésekben vittatott dolgok' végső eligazi-tásánál, és hogy ezúttal legalább, a' két Udvar között álló villongások állandó

módon igazíttatnának-el, és a' jó egygyetértés rendi gyökeresen ismét helyreállíttatnék, rá-állott a' Porta, és teljes hatalmuakat küldött.

A' muszka Udvar nem tsak hogy tettése szerént tette az egygyetértések' (conferentiák) helyét Ackjermanba, 's hívatta oda a' határszélhez rendelt Biztosokat; hanem, a' muszka Meghatalmazottak, egynehány egygyetértések után, minden össze-beszéllés ellenére, egy eredeti írassal (actával) állottak-elő, melynek ezt a' nevet adták: Toldalék és külön-eggyesség a' bukuresti Kötéshez, 's azt kívánták, hogy ezt az írott munkát a' Porta, feltétel nélkül vegye-be; holott pedig elébb meeggyeztek, hogy ezen alkudozásoknál szorosan a' Kötéshez ragaszkodjanak, és a' tzikkeljek' világos értelmét nem fogják megváltoztatni; és az alkudozásokat valóban is tsak ezen egygyet-értés' bizodalma-ra kezdették-el. Hijjában okoskodtak a' török Biztosok, minő sérelmes és minden régi szokásoknak, valamint az alkudozás' minémüségének ellenel jár ez a' tselekedet, 's igyekeztek ezen javallatot nyakokról lerazni. A' muszka Követek azt felelték, hogy az ő' javallattjok abban határozottatott-meg, hogy a' Porta' meeggyezését ezen végzéshez megkívánnják, 's nem akartak alkudozáshoz fogni. Azomban, ezen egygyetértésekben megesmérték a' muszka Biztosok, hogy a' görög ügybaj kikötőleg a' magasságos Porta' belső dolgainak birtokához tartozik, és a' legkötelezetőbb bizonyításokkal affelől, hivatalosan nyilatkoztatták-ki Udvarok' részéről, hogy ez magát semmi módon nem avattja ama' dologba. Ez a' hivatali nyilatkozás, be van írva mind-a'-két részről foljtatott Jegyzőkönyvben. | A' Portának, valósággal teljes jussa volt kívánni, hogy eránta illő tekintetből, tar-

tóztatnák magokat a' görög dologba-avatástól, minthogy neki lehetetlen, valóságos törvénye' gyökerértelmeinél, országalmódjánál és nemzetiségénél-fogva, ebbe idegen közbe-vetést megengedni. Minthogy már a' Porta azon bizonyítást, mostanra és jövődöre, a' béke' és jó egygyetértés' kezességéül vette a' két birodalom között, 's az egygyetértések végtárgya is e' volt; tehát ő, nem nézte más megkárosodásait, és az ackermani Egygyezést jó-lélekkal alá-írta.

Midőn a' muszka Követ Ribeaupierre Ur, Konst.poljba érkezett, hivatali characteréhez illő minden megkülömböztetésekkel és tekintetekkel bántak övele. Az ackermani Kötés' tzikkeljeinek nagyobb része beteljesített, 's a' többiek végre-hajtásán dolgoztak, midőn a' görög dolog, a' muszka Udvar' nyilvánvaló bizonyítása ellenére, hogy ő' abba nem elegendne, újra szóba jött, — oly' eset, mely felett mind-a'-két részről oly' sokat alkudoztak és beszélltek, és a' melyek eránt, a' Porta', ezerszer adott már meghatározott feleletet. Most már egy Kötésről beszélltek, mely igasságtalanul a' Porta' híre nélkül erőssített-meg, 's ő' ellene szegeztetett, és Ribeaupierre Ur, noha a' maga' minémüségében, mint második meghatalmasított az ackermani egygyetértésnél, egy volt azok között, kik azt ígérték, hogy a' görög dologról többé szó nem fog lenni, — oly' ígérlet, mely a' többi Meghatalmazottak' jelenlétekben és ezen egygyetértések' Jegyzőkönyveibe, mellyek a' Porta' keze közt vannak, beíratott — Ribeaupierre Ur tadadta ezt az ígérletet, szemben, újjontan a' régi javallatokra támoszkodott; ha bár a' Portának, az ő' szent törvényeinél-és fejedelmi jussánál-fogva, lehetetlen azt elfogadni; és nyers-nyakasson vetett-meg, törvényen és igasságon

fekvő okokat és ellenvetéseket, mellyeknek az ottomanus országlószék' viseletét kell ezen tekintetben meghatározniok.

Az alatt történt a' navarini rettenetes veszély, egy olyan eset, melyhez hasonló a' nemzetek' históriájában nintsen. A' magas Porta nem szakasztotta azért félbe' barátságos egyget-értését, mindég ugyanazon tekintettel viselte magát. Sőt, hogy a' három Udvar' kedvébe járjon, a' lázadásban foglalatoskodó görög tartományoknak, szembetünő hasznokat engedett; ebből állott mind az, a' mire reá-álhatott. De Ribeaupierre Úr, elég igasságtalan volt, hogy ezen ajánlások között eggyel-sem elégedett-meg, 's Konst. poljából minden helyes ok nélkül elment.

Valóban, a' fenn előszámlált tárgyak között, mindenik, magában is elég okot adna a' Portának egyegy Nyilatkoztatásra, ha számos és gyökeressérelmeit környületesen elő akarná beszélni, és minden tagadhatatlan jussaihoz ragaszkodna. A' mi a' görög támodást illeti, a' dolgok' valóságos állásának megfontolása mellett, nem lehet tagadni, hogy a' támodást megelőzőtt tettek, valamint az utánna következettek, mellyek annak foljamatjában kifejtöztek, elég világosan megmutatták a' gonosz' eredetét és tulajdonságát. — A' honnan, a' Hatti-Sherifbeli azon helljet, mely a' támodás' ingerléséről szöll, nem kellett volna hiu és meg nem bizonyított vád név alatt említeni. A' magasságos Porta, maga' részéről, mindenkör nagy gondal volt az eránt, hogy Muszkaországhoz minden lehetséges tekintettel és figyelemmel, a' mit a' Köté-ek, és barátsági szomszédtság' szerkezeteinek fenntartása egy hatalmas Hatalommal megkívántak, viseltessen. De a' muszka Udvar sohasem akarta ezt megessmérni; sőt inkább,

minél-nagyobb gondal törekedett a' Porta ezen Udvar' barátságát megnyerni, annál-idegenebbnek mutatta magát Muszkaország, annál-ellenségesebbek lettek lépései, mint kiki tudja. Egy olyan magaviselet, szükségesképpen természeti ellenségeskedést támosztott a' Muselmanok' elméjében, 's következőleg, a' mohamedánus nemzet' vallásos buzgóságát felsekentette.

Az a' vád, hogy a' Porta az akjermani alkut titoktartással írta volna alá, szintűgy ok-nélkülvaló. A' mi a' Hatti-Sherifet illeti, mellyet a' Porta, több környületek' össze-tódulása által kényszerítette, az ottomanus birodalom' tartományjaiban kiosztatott, világos, hogy a' Porta által az ő tartományjaiban közönségessé teit parantsolatok, ennek belső dolgaihoz tartoznak, és tsak egyedül őtet illetik. Eppen olyan szembetünő az is, hogy az a' beszéd, mellyet valamely Hatalom saját Alattvalóihoz intéz, más Hatalomnak nem adhat okot panasz vagy tziyódás' elkezdésére. Azon hivatalos írásban, mellyet a' Nagy-Vezir, a' Ribeaupierre Úr' elütazása után Konst. poljából, a' muszka külső Ministernek küldött, a' Porta tisztán kijelentette, hogy régi systemájához mindég hív marad, és mindég a' legbarátságosabb szándékkal viseltetik. Ha tehát a' muszka Udvar, a' békesség' fenn állását kívánná, mint manifestumában erőssíti; illendőbb és heljesebb lett volna magát a' fenn említett íráshoz tartani: mert tsak hivatalos közlések és a' Köté-ek' sült betűi azok, mellyek a' fundamentumot teszik, mellyen a' Hatalmaknak alkudozni, 's egyenlenséggeket eligazítani kötelesek. De, még azon esetben is, ha a' pétervári Kabinét azon Hirdetmény' tenora (hennéke), és értelme felett kétségeskedett volna is, hiszen, nem volt a' levelezés' útja a'

két Udvar között, elzárva; Muszkaország-
nak, tsak barátságosan és nyílt szívvel
vólt szükség' a' Portához foljamodni, 's
tölle világositást kívánni; 's így osz-
tán könnyen megkapta volna a' kívánt
magyarázatot. De a' muszka Udvar nem
indult ebbe az útba; még, azon tudó-
sításoknak sem hitt, melyeket neki e'
felől, más barátságos Hatalmak' diplo-
matikus Agensei küldöttek, kik még má-
ig is Koust-poljban tartózkodnak, és a'
dolgot saját világosságában, mind-egy-
gyikőjük tudják. Midőn tehát Muszka-
ország ezt a' Hirdetményt a' nehésségek
közzé teszi; világosan mutatja, hogy
egész cróvel szüntelen tsak színlesekert ke-
res, tsinál és talál panaszra a' Porta el-
len. Az a' vád, hogy az akjermanni Kö-
tést oly' szándékkal kötötte volna meg
a' Porta, hogy azt megtörhesse és sem-
mivé tehesse, annak a' fejére esik visz-
sza, a' ki legelébb botsátott-ki Hadize-
netet: mert, tsak lett-dolgokból
lehet következősek a' Hatalmak' Uniszerttel Library Cluj

A' mi a' muszka kereskedő-hajók'
terhe' elvételét illeti; a' fő-város' szük-
ségei, Istennek hálá, eléggé kiteltek az or-
szág' belsőjéből jött elességek által; ha-
nem, a' bekerítés miatt, melyet, nem
tekintvén a' barátságos szerkezeteket,
kijelentettek, hogy a' görögorszábeli ot-
tomannus seregnék élelmet ne lehes-
sen szolgáltatni, szükségesnek találtatott,
Rumélia' különböző vidékeiről Konst-
poljba rendeltetett gyűjteményt Mórea-
ba küldeni; és, minthogy az által a' fő-
városnak egy kevés híjjauossága követ-
kezett; egy olyan rendszabáshoz kellett
foljamodni, melyhez, hasonló esetekben,
másszor is foljamodtak már. A' fővá-
ros' szükségére, gabonát vettek a' musz-
ka kereskedőtől, vagy más barátságos
Hatalmak' alattvalóitól, 's megfizették az
árát, a' piatziára szerént. Hogy ezt a'

rendszabást egyes-egyedül a' fent emlí-
tett bekerítés okozta; ebben sem lehet
a' Portának semmi szemre-hányást ten-
ni. Sőt inkább, teljes jussa vólna a' Por-
tának, rész-szerént azon felszámálhatat-
lan kár miatt, melyet a' görög felke-
lés által szenvedett, melynek hosszason
tartását azon védelemnek kell tulajdoni-
tani, a' mivel a' pártütöket a' lázzadás'
kiütése-ólta segítették; rész-szerént ama'
felszámálhatatlan kárnak, melyet neki
a' navarini veszély által, a' barátság'
külső színe alatt tettek; más-részént kü-
lömbféle más okok miatt, számtalanfé-
le és nagyon igaz sérelmeinek igasságot
szolgáltattatni; és, igassággal lehet mon-
dani, hogy tsak egyedül a' Portának van
jussa a' felett panaszt-tenni: mert, más Ha-
talmak által tett panaszokat saját keres-
kedéssekbeli károkra-nézve, nem lehet
bevenni, mivel' kiki tudja, hogy az eu-
rópai kereskedés' utóbbi egybe-kötteté-
sei (conjuncturák) terjedtebb hasznot

A' mi azt a' vádat illeti, hogy a'
persa udvart felingerlettük; ez egészen
a' többi panasz' rendibe illik, és ép-
pen olyan hóhátán épült. Soha-se for-
dult-meg a' magasságos porta Politikájá-
ban, 's osztán, méltósága alatt járónak
is tartja ő azt, valamelyik Hatalmat egy
másik ellen felbizgatni. Távól légyen,
hogy a' persa udvarnál effélet próbáljon,
egész szorgalmát elfoglalta neki a' ma-
ga' belső ügyebaja és birodalma' rend-
beszedése; és, mint részre-nemhajló Ha-
talomnak, nem illett hozzá, magát a'
Persia és Muszkaország közt foljó hábo-
rúba, eunek kezdetébe, végébe, és a'
békességbe, mely abból következett, ele-
gyíteni.

Az ottomannus Vezérek által a' ha-
társzéleken tett készületeket tekintvén,
világos, hogy azok nem egyebek vóltak.

elő-vígyázatoknál és elmúlhatatlan rendszabásoknál, melyeket, mikor két Hatalom egymással hadakozik, egy harmadik Hatalom sohase szokott elmúlatni.— Azt feltenni, hogy ezen rendszabások ellenséges szándék volt volna Muszkaország ellen, olyan vád, melynek általjában semmi fundamentoma nints, és a többivel mind, egy lineába kell tenni.

A' mi az úgynevezett védelmet illeti, melyet a' muszka udvar, nagy-lelkűségből, Moldova' és Oláhország lakosira-nézve, mint mondja, el akar követni, és a' mely neki egy kimeríthetetlen forrást nyitott a' Porta ellen lehető ellenséges panaszokra; tehát, Muszkaország' igazi végtárgya koránt-sem az, hogy ezen tartományok' lakosait igazán védelmezze, hanem, egyes-egyedül az, hogy a' Portával versengést keressen, valamint ezt a' többek közt az Ypsilánti' elnézett megjelenése ezen tartományokban, megbizonyította; és éppen most a' muszka katonaságnak igasságtalan és ellenséges beütése azokba, és azon tartományok ártatlan lakosainak abból már is következett és még várandó nyomorúságok bizonyították. Most láttjuk 'hát ezen szerentsétlen népséget, melynek őltalmazásával Muszkaország mind-untalan hánykódott, a' háború' minden viszontagságának, Muszkaország' saját tette által, martalékjává leüni. A' Porta sohase engedte-meg, hogy az ő' alattvalóival, a' szent törvénnyel ellenkezőleg, igasságtalanul bánjanak, 's azt, gyötörjék: mindig gondja volt neki ára, hogy a' két Vajdaság' lakosai, igasságos fejedelmi pal'tzája alatt, tökéletes jó-állapotban éljenek. A' Díván rég-olta tudta azon készületeket, melyeket Muszkaország tett, hogy elmerázzát, a' határszél által-hágását, munkába vegye; és a' Portának éppen olyan könnyű mint hasznos lett

vólna, maga' részéről szintúgy katonaságot küldeni a' Vajdaságokba: hanem, nem kívánta azt tenni, tsupán azért, hogy ezen tartományok' lakosait a' háború' viszontagságaitól megkíméllje. Muszkaország tehát az, mely ezen tekintetet semminek tartván, ezen ellenséges megtámodáshoz készülvén, nyilván, egyes-egyedül mindazon szerentsétlenségeket és keserőségeket okozta, melybe a' Vajdaságok' lakosai, a' történeteknél - fogva, belé zuhanhatnak.

Az utolsó instántiában, a' végszakasztó törvényszék előtt, ha mindent ilendő és igasságos értelemben vetünk ítélet alá; ha meggondoljuk, hogy Muszkaország, oly' sok, napvilággal vetekező jussokat, és oly' számos talpon álló sérelmeket, melyeket a' Porta megbizonyíthat, meg nem esmérvén és visszaszítván, az ottomannus orszaglószerék' egyenes-lelkű politikájának és igaz jussának semmit egyebet gonosz-szándéku lépéseknek végetlen listájánál, visszaszítványarzatoknál és egészen fundamentótalan vádaknál, ellene nem vet; láthatni, minő igasságtalan az a' háború, melyet Muszkaország a' Portának izent; és, valósággal senkit-sem találni, ki a' Portának ebben valamit tudna igasságon tulajdonítani.

A' Mindenható' segedelme alatt, távol lévén az ottomannus birodalom és a' muselman nemzet, mindenkor a' Legfelségesebb' segedelmében bizakodván, attól, hogy megszojpodna vagy elkedvetlenülne, állhatatosan elszánta - magát, a' szent törvény' erejénél - fogva, ezen megtámodásnak rettenthetetlen ellentállást vetni úttjába. De azomban, a' Porta erőssen 's nyilván ígéri a' világ' szemé előtt, hogy neki semmi részülése a' jelenvaló és jövődő történetekben, melyek oly' sok országok' tsendességét

